

Comentariul poeziei Isarлак scrisa de Ion Barbu - a doua parte

Cu un umor ce izvoraste din asumarea existentei ca dat efemer, este introdus, in cea de-a treia secventa, simbolul polarizator al lumii Isarлакului -Nastratin Hogeа, sustinatorul unui spectacol buf, sub ochii mirati ai unei multimi pestrice: "Colo, cu doniti in spate, / Asinii de la cetate, / Gazii, printre fete mari, / Simigii si gogosari, / Guri casca cand Nastratin // La jar alb topeste in, // Vinde-in leasa de copoi / Catei iuti de usturoi, // Joaca, si-in cazane suna / Cand cadana curge-in luna".

Este denuntata aici, sub forma calamburului absurd, literaritatea limbajului, "neputincios (...) de a revela esenta lucrurilor, deoarece nu rezista unei interpretari la propriu, ci numai la figurat" (Marin Mincu, op. cit.): Nastratin "topeste inul la jar alb" (de fapt, in apa), vinde "catei de usturoi" legati in "leasa" de caini. Actele burlesti savarsite de Nastratin ascund "imaginea "hatra", balcanica a initiatorului. (...) Un sacerdotiu grav, cu sensuri precise candva, a devenit acum doar pretext de ilaritate. "Initierea" se intampla intr-un cadru amorf, nediferentiat, bufonesc, de aici lipsa oricarui efect: totul se reduce aparent la manevrarea catorva elemente cu substrat ocult - "topirea" inului, invertirea in concret a actului de schimb, de "vindere", - care sunt operatiuni de natura spirituala; acestea introduc misterul transpunerii lumii in regim simbolic" (Marin Mincu, ibidem).

Dupa descrierea spatiului ideal (in prima secventa) si fixarea lui intr-o reprezentare concreta, fenomenala prin intermediul invocarii magice (in a doua secventa), se configureaza, in partea a treia, prin spectacolul presupus initiatic sustinut de Nastratin Hogeа, imaginea unui univers oferit ca model de spiritualitate.

Invocatia din secventa finala izoleaza complet acest univers de contingent, "intr-o slava statatoare", sugerand sublimarea traiurilor, temperarea freneziei vitale, purificarea de tentatiile lumii fenomenale.

Prin retragerea in sine, prin detasarea si seninatatea pe care le presupune autocontemplatia, poetul descopera virtutile vindecatoare ale rasului: "Deschide-te, Isarлак! // Sa-ti fiu printre foi un mugur. / S-aud multe, sa ma bucur / La rastimpuri, cand Kemal, / Pe Bosfor, la celalt mal, / Din zecime, in zecime; / Taie-n Asia grecime; // Cand noi, a Turchiei floare, / Intr-o slava statatoare // Dam cu sac / Din Isarлак!".

Isarлак devine simbolul unei viziuni unitare, intemeiate pe armonioasa conjugare a antinomiilor: tipul oriental si cel occidental, principiul apolinic si cel dionisiac, contemplatia si trairea, intelectul si simturile. Eul poetic isi asuma in final ipostaza bufa a lui Hogeа Nastratin, care mascheaza sensul initiatic al unui proces de iluminare interioara.